

POSTANOWIENIE

31 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 31 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.W.

z udziałem gminy K., M.W.1 i E.W.

o wpis,

na skutek skargi kasacyjnej M.W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 26 października 2022 r., V Ca 1699/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz radcy prawnego K.K. kwotę 240 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Rejonowego w Piasecznie z 3 marca 2022 r., w którym Sąd oddalił wniosek o wpis w dziale drugim księgi wieczystej – ujawnienie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Wnioskodawca złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości. Wnioskuje o jej przyjęcie do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie dwa istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), w ramach których pyta, po pierwsze, czy sąd wieczystoksięgowy może oddalić wniosek o ujawnienie prawa własności po wydaniu decyzji administracyjnej, na mocy której doszło do przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności, po ustaleniu, że jeden ze współwłaścicieli, na rzecz którego zostało ustanowione prawo własności zmarł, a jego spadkobiercy nie zostali ujawnieni w dziale drugim księgi wieczystej. Po drugie, skarżący pyta, czy nieujawnienie spadkobierców stanowi przeszkodę do wpisu prawa własności na podstawie decyzji administracyjnej przekształcającej prawo użytkowania wieczystego w prawo własności w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c.

Skarżący powołuje się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Jego zdaniem Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przez przyjęcie, że do ujawnienia przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności wymagane jest ujawnienie spadkobierców dotychczasowego użytkownika wieczystego, podczas gdy – zdaniem skarżącego – takie ujawnienie nie jest konieczne.

Skarżący wniosł ponadto o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej pełnomocnikowi z urzędu według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do

czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, i z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

Wskazane przez skarżącego zagadnienia nie mają znaczenia ani dla rozstrzyganej sprawy, ani dla innych potencjalnych spraw. W niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji, opierając się na wniosku skarżącego, załączonych dokumentach oraz treści księgi wieczystej, prawidłowo uznał, że nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku, zgodnie z którym miałoby dojść do ujawnienia w księdze wieczystej skarżącego jako jedyne go właściciela nieruchomości, podczas gdy udziały w nieruchomości przysługiwały także innym osobom. Stąd udzielenie odpowiedzi na sformułowane przez skarżącego pytania nie miałoby dla sprawy znaczenia, bowiem inne przyczyny leżały u podstaw wydania kwestionowanego przez skarżącego orzeczenia.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na

zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23; i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, na którego naruszenie powołuje się skarżący, prawo użytkowania wieczystego przekształca się w prawo własności nieruchomości z dniem, w którym decyzja o przekształceniu stała się ostateczna. Decyzja ta stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej. Z materiału dowodowego wynika jednak, że po śmierci żony skarżącego spadek po niej nabyli skarżący i synowie. Sądy *meriti* prawidłowo ustaliły, że prawo własności nieruchomości nie przysługuje wyłącznie skarżącemu, a w konsekwencji jego wnioszek o wpisanie go jako jedyne go właściciela podlegał oddaleniu. Nie można było także ujawnić w księdze wieczystej osób zmarłych, chyba że zmarły po złożeniu wniosku (zob. art. 626¹ § 3 k.p.c.). Sprawia to, że skargi nie można uznać za oczywiście uzasadnioną.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie § 11 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

(M.M.)

[a.4]